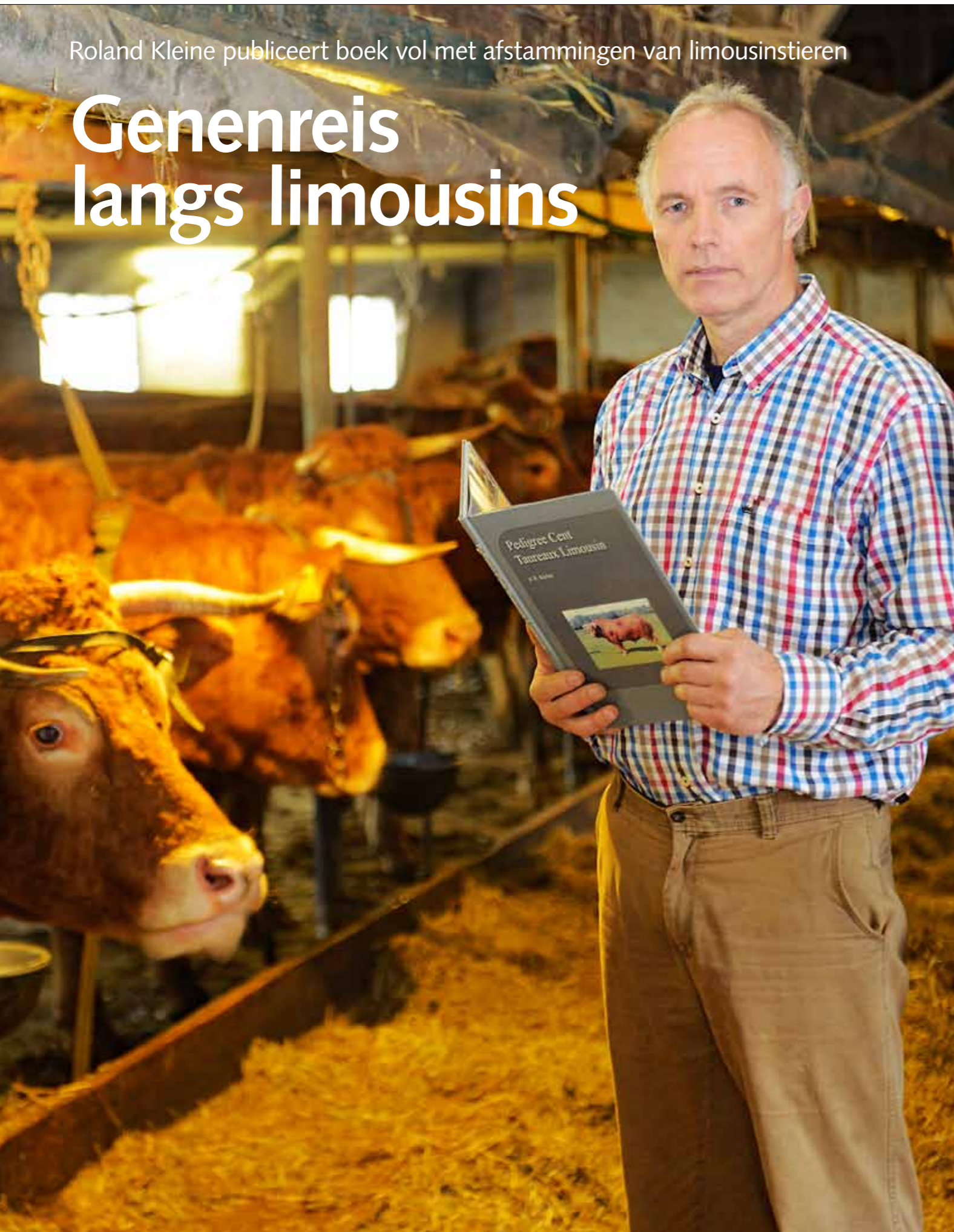

Roland Kleine publiceert boek vol met afstammingen van limousinstieren

Genenreis langs limousins

Van maar liefst 99 stieren heeft hij vijf generaties uitgepluisd en in een boek vastgelegd. Roland Kleine uit Almen raakte bijna dertig jaar geleden gefascineerd door bloedlijnen. 'Het verleden leert je hoe je in de toekomst succesvol kunt fokken.'

tekst Alice Booij

L laureat 6024, Valseur, As de Pic, Mic Mac, Geant en nog 94 andere stieren staan met hun afstamming gepubliceerd in het boek 'Pedigree Cent Taureaux Limousin', gemaakt door limousinfokker Roland Kleine uit Almen. Bijna dertig jaar geleden werd hij 'gegrepen' door het limousinavirus. 'Ik was docent op de landbouwschool en we behandelden het onderwerp vleesvee. De limousin kwam niet aan bod en een van mijn leerlingen, Karel van Basten Batenburg, vroeg eraan. Bij hem thuis hadden ze limousins. Ik heb me erin verdiept en de limousins hebben me nooit meer losgelaten, ze zijn een onderdeel van mijn leven geworden.' Samen met zijn vrouw Carrie heeft Kleine al sinds 1985 een koppel limousins op boerderij 't Have. De eerste koeien en een stier kochten ze bij de inmiddels

gen door te lopen om verbanden te zoeken. Ook van Interlim, de exportorganisatie van limousins, kreeg hij alle medewerking. 'Zo heb ik ook nog informatie gevonden van vóór 1950.' Alhoewel het boek met zorg is samengesteld, houdt Kleine wel een slag om de arm. 'Er is geen DNA-controle geweest. Tien procent van de pedigrees klopt niet, dat is bij koeien, bij paarden en zelfs bij mensen zo.'

Vol met inteelt

De limousinfokkerij zit vol met inteelt, zo vond Kleine. 'Vroeger, toen er nog geen ki was en stieren niet op transport konden, wisselden fokkers gewoon stieren uit in een bepaald gebied.' Zodoende waren de bloedlijnen nauw.'

Inteelt kan echter ook een positieve be-

'Fokkerij is vooruitgang, maar die krijg je ook met stieren uit het verleden'

naar Frankrijk geëmigreerde Evert Lepoutre en daar hoorde Kleine voor het eerst van de befaamde limousinstier Laureat 6024, gefokt door Jean Dumas. 'Dat verhaal van Dumas pakte me, dat was zo succesvol. Ik wilde weten hoe je zo'n topstier kunt fokken, waar die fokkracht vandaan komt. Eigenlijk wilde ik vanaf de schepping weten hoe het gelopen is met de limousinfokkerij.'

Afstammingen niet openbaar

Het werd een proces van jaren, aangezien het niet eenvoudig is om de afstammingen van stieren te achterhalen. Vanaf de oprichting in 1878 houdt het limousinstamboek in Frankrijk de gegevens bij van de ingeschreven dieren, maar deze gegevens zijn niet openbaar. 'Ik heb dus alle informatie moeten verzamelen bij de veehouders zelf.'

De afgelopen jaren toog Kleine dan ook geregeld naar Frankrijk om daar in de papieren te duiken en had hij met veel fokkers e-mailcontact om de afstammin-

tekenis krijgen en dan heet het lijnenteelt. Bij de Dumassuccessen stond deze lijnenteelt centraal. 'In de vierde en vijfde generaties van stieren kom je dan heel vaak dezelfde vaderdieren en afstammingen tegen. Die zitten dan wel op zo'n afstand dat er geen problemen met afwijkingen of inteeltdepressies zijn, zoals bij inteelt het gevaar is, maar hierdoor zijn wel de goede eigenschappen in het ras verankerd.'

Kleine vergelijkt de lijnenteeltfokkerij met een pot groene erwten. 'Die pot symboliseert de ideale koe. Door het gebruik van veel verschillende bloedlijnen wordt het in zo'n pot een verzameling van kleuren en dus ook van eigenschappen.' Je bent dan de "goede genenpot" kwijt, signaleert Kleine. 'Door dezelfde genen weer te gebruiken, zorg je ervoor dat het merendeel van de pot erwten groen blijft en zo houd je de meest ideale koe.'

Als voorbeeld noemt hij de in 1989 geboren stier Ecu, die in Frankrijk voor vele

P O R T R E T	
Naam	Roland Kleine
Leeftijd	55
Opleiding	Landbouwniversiteit Wageningen
Bedrijf	limousinboerderij 't Have in Almen samen met vrouw Carrie
Aantal dieren	80 limousins, waaronder zo'n 25 fokkoeien
Opmerkelijk	Kleine schreef een boek over de afstamming van 99 limousinstieren

kampioensdieren zorgde. Kleine wijst in de vijfde generatie op de grote invloed van 'stempelstieren', zoals Distingue en Arthur, die maar liefst vier keer terugkomen. 'Ecu is oud bloed dat nog steeds actueel is. Hij is bijvoorbeeld de moedersvader van Casanova. Fokkerij is vooruitgang zou je zeggen, maar die krijg je ook door stieren uit het verleden te gebruiken. Uit deze topstieren komt de volgende generatie nieuwe toppers.' Ondanks een grote hoeveelheid cijfers en indexen bij stieren, signaleert Kleine dat veel fokkers toch hun keuze voor een nieuwe fokstier maken op basis van bloedlijnen. 'Een stier als Prodige bijvoorbeeld is om die reden uit het mesthok gehaald door fokker Pimpin.' Als vader heeft Prodige de stier Lorient Lux en daarvoor komt Cesar, nog zo'n stempelstier waar de genen van vleesstier Rossignol rijkelijk doorheen stromen. 'Zo ben ik er ook achtergekomen dat Laureat en Cesar aan moederskant dezelfde bloedlijnen hebben, terwijl Laureat toch bekendstaat als een stier die veel maat geeft.'

Zelf heeft Kleine ook dit bloed op stal, zijn stier Carnot voert aan moederskant Cesarbloed. En Favian – ook in het boek opgenomen – heeft niet alleen Cesarbloed, maar ook de genen van de imponerende koe Genoise. 'Met die kennis van de lijnen probeer je zo goed mogelijk te combineren en uit te zoeken wat het allerbeste bij elkaar past. Resultaten uit het verleden zijn zo een voorbeeld voor de toekomst.'

Uniek naslagwerk

Met de publicatie van het dikke boek met harde koft ('dat nodigt uit om te bewaren en nog weer eens in te bladeren') is er een last van Kleine afgevallen. 'Het is uit mijn hoofd en staat nu op papier.' De eerste vijftig exemplaren die hij liet drukken, zijn inmiddels voor 50 euro per stuk van eigenaar verwisseld (verzenden en aantekenen is 65 euro). 'Ook vanuit het buitenland is er interesse', weet Kleine. 'Er is nergens zo'n mooi naslagwerk te vinden.' |